

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2006
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tyrannis omnia semper suspecta atque sollicita sunt; nullus locus amicitiae eis est. Nescio enim quis possit diligere eum, quem metuat, aut eum, a quo se metui putet. Coluntur tamen simulatione dumtaxat ad tempus. Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exultantem: «Tum intellexi, quos fidos amicos habuissem, quos infidos, cum iam neutris gratiam referre poteram».

.....
Porcia, Bruti uxor, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit eoque velut forte elapso se vulneravit. Clamore deinde ancillarum in cubiculum vocatus Brutus ad eam obiurgandam venit, quod tonsoris praeripuisset officium.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά και επίθετα:

- tyrannis** : την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
omnia : αιτιατική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
tempus : αιτιατική πληθυντικού αριθμού
simulatione : δοτική ενικού αριθμού
inopes : γενική πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
uxor : αφαιρετική πληθυντικού αριθμού
viri : κλητική ενικού αριθμού
ancillarum : αφαιρετική πληθυντικού αριθμού
officium : γενική πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 9

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες:

- quis** : τον ίδιο τύπο στο ουδέτερο γένος
hoc : δοτική ενικού και αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος
neutris : γενική ενικού στο ίδιο γένος
sui : τον ίδιο τύπο του β' προσώπου
eam : αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος.

Μονάδες 6

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- possit** : γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα
coluntur : β' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου της ενεργητικής φωνής
fit : γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού
ceciderunt : α' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής
intellegitur : απαρέμφατο μέλλοντα της ίδιας φωνής
dixisse : τον ίδιο τύπο της παθητικής φωνής (να ληφθεί υπόψη το γένος και ο αριθμός του υποκειμένου)
habuissem : β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα της ίδιας φωνής

interficiendo : β' ενικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα της ενεργητικής φωνής

cognovisset : αφαιρετική σουπίνου

vulneravit : γενική γερονδίου

venit : μετοχή ενεστώτα στην αιτιατική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους.

Μονάδες 11

β. ferunt: Να γράψετε το β' ενικό και β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής και προστακτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής.

Μονάδες 4

3.a. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

sollicita : είναι στο

a quo : είναι στο

Tarquinius : είναι στο

referre : είναι στο

uxor : είναι στο

ancillarum : είναι στο

in cubiculum : είναι στο

Μονάδες 7

β. Porcia cultellum tonsorium unguium resecandorum causa poposcit:

Να δηλώσετε τον προσδιορισμό του σκοπού με τελική πρόταση (μονάδες 3), σουπίνο (μονάδες 2) και ad+αιτιατική γερονδιακού (μονάδες 3).

Μονάδες 8

4.a. ● **quam fuerint inopes amicorum**

● **quod tonsoris praeripuisset officium:**

Να αναγνωρίσετε το είδος των παραπάνω προτάσεων (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο του ρήματος της καθεμιάς (μονάδες 4).

Μονάδες 6

β. Quodsi forte ceciderunt, tum intellegitur:

Να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου και να τον διατυπώσετε έτσι, ώστε να εκφράζει υπόθεση αντίθετη του πραγματικού για το παρόν.

Μονάδες 6

γ. Nullus locus amicitiae eis est:

Να ξαναγράψετε την πρόταση, αφού την εξαρτήσετε από τη φράση **Cicero dicit.**

Μονάδες 3

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ**

Στους τυράννους όλα πάντοτε είναι ύποπτα και ταραγμένα. Σ' αυτούς δεν έχει καμία θέση η φιλία. Γιατί δε γνωρίζω ποιος μπορεί να αγαπά αυτόν, που φοβάται, ή αυτόν, που νομίζει ότι φοβάται. (Τους) σέβονται όμως υποκριτικά τουλάχιστον για κάποιο χρονικό διάστημα. Εάν όμως τυχαία, όπως συμβαίνει τις περισσότερες φορές, χάσουν την εξουσία, τότε γίνεται αντιληπτό, πόσο τους έλειψαν οι φίλοι. Αυτό είναι που λένε ότι έχει πει ο Ταρκύνιος όταν ήταν στην εξορία: «Τότε κατάλαβα, ποιους είχα πραγματικούς φίλους, ποιους ψεύτικους, όταν πια δεν μπορούσα να κάνω χάρη ούτε στον έναν ούτε στον άλλον».

Η Πορκία, η σύζυγος του Βρούτου, όταν πληροφορήθηκε το σχέδιο του συζύγου της σχετικά με τη δολοφονία του Καίσαρα, ζήτησε ξυράφι μανικιουρίστα δήθεν, για να κόψει τα νύχια της και αυτοτραυματίστηκε με αυτό, καθώς της γλίστρησε δήθεν τυχαία. Έπειτα ο Βρούτος που κλήθηκε στην κρεβατοκάμαρα από την κραυγή των υπηρετριών ήρθε, για να τη μαλώσει, επειδή είχε τάχα κλέψει την τέχνη του μανικιουρίστα.

B.1.α.

tyrannis	→	tyranno
omnia	→	omne
tempus	→	tempora
simulatione	→	simulationi
inopes	→	inopum
uxor	→	uxoribus
viri	→	vir
ancillarum	→	ancillis
officium	→	officiorum

1.β.

quis	→	quid
hoc	→	huic, haec
neutris	→	neutrius
sui	→	tui
eam	→	eas

2.α.

possit	→	possunt
coluntur	→	coluisti
fit	→	fieret
ceciderunt	→	cadamus
intellegitur	→	intellectum iri
dixisse	→	dictum esse
habuissem	→	habebitis
interficiendo	→	interfice
cognovisset	→	cognitu
vulneravit	→	vulnerandi
venit	→	venientem

β.

ferunt	→	fers	fer
		fertis	ferte

3.α.

sollicita: είναι κατηγορούμενο στο *omnia*

a quo: είναι εμπρόθετος προσδιορισμός αιτίου στο *metui*

Tarquinius: είναι υποκειμένο στο ειδικό απαρέμφατο *dixisse*

referre: είναι τελικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο *poterant*

uxor: είναι παράθεση στο *Porcia*

ancillarum: είναι γενική υποκειμενική στο *clamore*

in cubiculum: είναι εμπρόθετος προσδιορισμός κατεύθυνσης στο *venit*.

β.

τελική πρόταση: *ut ungues resecaret*

σουπίνο: *resectum ungues*

ad + αιτ. γερουνδιακού: *ad reseccandum ungues* → (υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη) *ad ungues reseccandos*

4.α.

quam fuerint inopes amicorum: ονοματική πλάγια ερωτηματική μερικής άγνοιας που εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης, χρόνου παρακειμένου (*fuerint*) ύστερα από ρηματικό τύπο αρκτικού χρόνου (*intellegitur*) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν.

quod tonsoris ... praeripuisset: επιρρηματική αιτιολογική, εκφέρεται με υποτακτική για να δηλώσει υποκειμενική αιτιολογία, χρόνου υπερσυντελείκου (*praeripuisset*), ύστερα από ρηματικό τύπο ιστορικού χρόνου (*venit*) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

β.

Υπόθεση: *Quodsi ceciderunt*(οριστική παρακειμένου)

Απόδοση: *intellegitur*(οριστική ενεστώτα)

Δηλώνει το 1^ο είδος Ανοικτή υπόθεση όπου η υπόθεση αναφέρεται στο παρελθόν και η απόδοση στο παρόν.

Υπόθεση: *Quodsi caderent*

Απόδοση: *intellegeretur*

γ.

Cicero dicit nullum locum amicitiae eis esse

